XII-ik évfolyam. 38-dik szám. Köszeg, 1892. szeptember 18-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

A vizgyógyintézet.

A vizgyógyintézet kérdésével az utóbbi években igen gyakran foglalkoztunk. Az idegenforgalmi eszme megpenditésével ez a kérdés is előtérbe lépett, mint az idegenforgalom egyik leghathatósabb eszköze. Foglalkoztunk is e kérdéssel elég behatóan sindig teljes lelkesedéssel, — de soha annyi örömmel mint ma, midőn a város képviselőtestülete oly példás egyhanguasággal a terv megvalósulását tette lehetővé. Dicséretére válik a város derék képviselő-testületének, hogy felismerve a kérdés nagy horderejét, minden áldozatra kész volt, és igen helyes volt, hogy polgármester ur a bizottsághoz való utasitás helyett egy határozott megállapodást forszirozott. Ezzel az ügy el van döntve és ugy a ényező orvos, mint a város is az eredménynyel g lehetnek elégedve. A vállalkozó jeles orvos ezen tényből világosan láthatja, hogy Kőszeg városa öt vállalatában támogatja, mert legalább 5—6 ezer forint értékü telket ád a kitüzött czélra 1000 forintért, — a város közönsége pedig ezzel megtette kötelességét.

Csakhogy egy nagy bibéje van a dolognak. Az a felajánlott telek nem szabad. Az Albrecht főherczeg-féle óvári sörgyár még három évig bérben birja azt és mindeddig nem nyilatkozott, hogy hajlandó-e a neki ugyis felesleges épületrészt, esetleg kárpótlással, visszaadni. Már pedig e nélkül a vizgyógyintézeti czélra felajánlott telek csak igéret marad és ez nem elég.

No de képzelhető-e az, hogy az Albrecht főherczeg-féle sörgyár igazgatósága, mely sörének itt nálunk oly jól jövedelmező piaczra talált, hogy az most a város igen fontos érdekeit ne venné figyelembe, különösen akkor, midőn ezen fontos érdekek egyuttal az ő érdekeivel nagyon is összeegyeztethetők? Nem, azt nem hihetjük! Midőn az Albrecht főherczeg-féle sörgyár a mi sörházunkat bérbe vette, tapasztalhatta, hogy a város vele szemben a legelőzékenyebben járt el. Ennek természetes következménye, hogy most már a sörgyár igazgatósága is legyen előzékeny és ne hiusitson meg egy oly életbevágó terv keresztülvitelét, mely az általa birt sörház vendéglőnek is nagy hasznára lesz. A sörház hátulsó épületeire ugy sincs szükségök, hiszen — eleinte még terhükre is volt — azért tehát azt reméljük, hogy az igazgatóság e kérdésben a városnak nehézségeket tenni nem fog.

Ugy halljuk ugyan, hogy az igazgatóság, képviselőjének inditványára a sörgyár szivesen átengedi a szükséges és neki ugyis felesleges épületrészt, ezért kárpótlást sem igényel, — de követeli azt, hogy akkor adassék el neki a sörházi épület másik fele, a vendéglő és kert, és erre nézve ajánlatot is fog tenni.

Hát kétségtelen, hogy ez egy neme a — pressziónak. Ki akarják aknázni a város jelen helyzetét arra, hogy szintén olcsó pénzért egy nagy telek birtokába kerüljenek. De olyan nincs!

Mert egészen más az, mikor a város egy oly czélra áldoz, mely neki közvetve hosznothozó, — és ismét más az, mikor egy itt igen jövedelmezővé lett üzletről van szó, mely csak a maga saját hasznára szolgál. Ez a két fogalom össze nem téveszthető és ezen a czimen a várost nem lehet és nem szabad — megdézsmálni.

Nagy kérdés persze az is, hogy a város a sörházi vendéglőt és kertet egyáltalában eladhatja-e. Mert ismét egészen más az, valamit egy k ö z h a s z n u czélra, vagy egy m a g á n czélra eladni. Ha a város eladhatja és a sörgyár tisztességes igéretet tesz — percze a dr. Dreiszkernek tett ajánlat nem szolgálhat itt zsinórmértékül — nem lesz ellene kifogása senkinek, habár kár lenne a városnak azt eladni; de ha vagy a sörgyár igérete nem lesz az értéknek megfelelő, vagy ha a város nem akarja magát a sörházbérlőktől sarokba szorittatni, avagy végre ha a város egyáltalában i l y e n c z é l r a ingatlanait el nem adhatja, — v a l j o n a k k o r m i l e s z?

Talán a sörgyár igazgatósága ujjat akarna e kérdésben huzni a várossal? Már azt ne tegye. Ugy a maga mint a város érdekében nem. És még azért sem, mert megtalálná — bánni!

Itt nem akarunk részletekbe bocsátkozni, — akik az óvári sört isszák, azok ugyis megértenek bennünket.

Azonban ne is feszegessük ezt. Lehetetlen az, hogy az óvári igazgatóságnak kedve legyen, — nem tudjuk miért és kiért — a város fejlődésének nehézségeket tenni, mikor ugyanez az ő érdeke is és az, amit tőle kivánunk, neki teljesiteni már csak azért is könnyü, mert arról való lemondását kérjük, kárpótlást igérve, amit annak idején ugy sem akart és ugy sem használhat

De ha a sörgyári igazgatóság nehezségeket tenne, daczára annak, hogy igen sürgős ez ügy,

TÁRCZA.

Az a „stilus."

Ezuttal a hivatalos „irályról" (skandalózus szó ez is! Szedő) szóljon az ének. Fölösleges azt az állitást megkoczkáztatni, hogy a hivatalos stilus nagyon rosz, ezen már mindenki túl van. Minden irástudó és ép nyelvérzékkel rendelkező embert boszantja az a hivatalos közöny és nemtörődömség, mely a bürokban dominál és megfertőzteti a levegőt és szép nyelvünket. Elzengik a sajtóban szép, hangzatos szavakban a sok jó tanácsot, melylyel a hivatalos nyelvet meg lehetne tisztitani az idegenszerüségektől és nyelvtani saltomortáléktól, de hiába; elfogy a sok tinta, a melylyel nyelvünk szépségeért lelkesülő naiv emberek sok czikket, jót, rosszat egyaránt megirnak — hiába. A hivatalos közegeknek vannak ugyan füleik, de ugy látszik, nem arra, hogy az okos tanácsokat megszivleljék. A hivatalos (kuriális) stilus szörnyűségesen rosz, ez megdöbbentő igazság. Azok az illetékes urak és körök is jórészt meg vannak erről győződve, de csendesen rezignálnak is ebben. Elég rosszul. Elég fatális dolog, hogy ma, midőn nyelvünk annyira ki van fejlődve, midőn oly szépen irnak, mint eddig soha, hivatalos stilusunk kriminális módon rosz. Mintha örök időktől predesztinálva volna erre. Pedig sokkal jobb sorsra volna érdemes.

Lássunk néhány gyakorlati példát.

Irnak ilyeneket „. . . . a pénzbüntetés, habár törlesztve nem lett, mint hátralék nem lett kimutatva." Szörnyüség! Ilyen germanizmus valódi merénylet nyelvünk ellen. Inkább használjuk a szenvedő (miveltető) tatik tetik alakot: még ez is sokkal szebb. Különben mért ne lehetne az egyszerü cselekvő alakot használni, a hogyan jó nyelvérzékü polgárok beszélnek „. . . a pénzbüntetést, habár nem törlesztették, mint hátralékot nem mutatták ki . . ." stb.

A névelők (a és az) elhagyásáról ne is szóljunk, jóllehet, ez az értelem világosságának rovására esik és homályossá teszi, amit mondani akarnak.

A szórend nyakatekertsége néha botrányos. Ausztriában, a hol pedig nem laknak se magyar filológusok, se soviniszták, jobb szórendet használnának. Némely hivatalnok minden érzék nélkül rakja egymás mellé a szavakat, legprimitivebb sejtelme nélkül a mondatfűzésnek, konstrukcziónak.

Néha a kötőszókat sem választják meg egészen jól, mi által a mellékmondatnak egészen más értelme lesz. Néha egymás melle halmozzák a sok mellékmondatot úgy, hogy ezen labirinthben eltévedünk és elfeledjük a főmondatot. Néha a főmondatot megszakitják és keresztül kell gázolnunk a mellékmondat áradaton, aztán öt, hat sor után legutoljára megtaláljuk a verbum regenst, legutól szerénykedve.

Összetett szavakat, ha azok utólagja egyforma, szörnyüségesen megcsonkitják. Fogház és tolonczház helyett nagyobbrészt „fog- és tolonczház"-at irnak.

Egyáltalán legfel ünőbb a német nyelv hatása és befolyása hivatalos stilusunkra, mely körülmény egyrészt arra vet világot, hogy közéletünkben mennyire grasszál a német nyelv, másrészt a tisztviselők szük nyelvismereteiről állit ki szomorú bizonyitványt. Megbotránkozunk sokszor némely hivatalos ügyirat magyarságán, mely szolgai forditása a németnek, jeléül annak, hogy azt az illető először németül fogalmazta. Sérelem ez mindig hazánk nyelvén, tiszteletlenség az állam nyelve ellen.

Ne is szóljunk azokról a csodabogarakról és zöldségekről, melyekkel oly gyakran találkozunk, illetve fennakadunk, melyek az illető fogalmazó tisztviselőt, mint nyelvészt kompromittálják. Mert mindegyiknek van egy vagy több keresett szokott kifejezése, a mely ugyan kriminális rosz, de a melyet ő nagy lelki élvezettel használ. Sohse lépjék át hatáskörüket, ne fáradjanak kifejezescsinálással, amihez nem tudnak, ne vágyjanak nyelvészeti babérokra. Éljenek csak a ma érvényben levő nyelvtan szerint.

A hivatalos stilus énelygősségét nagyban előmozditja és érthetetlenné teszi a tömörség, mely óriási hosszú mondatok egymás mellé rakásában nyilvánul legekklatánsabban. Elrettentő például ide iktatjuk az alábbi mondatszörnyeteget: „az árverés a kitüzött időben megtartható nem volt, mert az árverési feltételek módositása iránt benyujtott előterjesztésre hozott végzés elleni felfolyamodás elintézése a kitüzött árverési határnapig le nem érkezett", stb. És ez mindennapi dolog, nem pedig tünemény.

A hivatalos orthografiáról, mint a mely nem létezik, nincs mit irnunk. Ez — még ma — a hivatalok előtt terra iukognito. S hogy czikkünk végén konvenczionálisan felsóhajtunk az egek Urához, tesszük ezt azért, hogy szabaditson minden gonosztól, — de különösen a hivatalos stilus tulságos és mérsékelten élvezetétől.

Uj találmányok és műszaki leirások.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és mérnöki irodája Budapest, VI. Andrássy ut 30. sz.

Uj mesterséges kötőmegett talált fel Schleicher Francia ismert vegyész „Greylit" néven. E kötőmegnek igen csekély fajsulya van, igen kemény és nagy ellenállásra

nem esünk kétségbe. Mert, amire esetleg nem hajlandó az igazgatóság, vagy más, azt kivivhatjuk Albrecht főherczegnél magánál a napokban itt lesz Kőszegen), akiről tudjuk, hogy azért teremt ipari vállalatokat, hogy ott, a hol birtokai vannak a köznépnek keresetet adhasson és ő bizonyára azokat a községeket sem akarja kárositani, hol az ő ipartermesztményeit fogyasztják. És ha megtudja, mily fontos érdek köti ehhez a várost és mily csekély érdekkel és értékkel bir az az ő itteni vállalatához, hamarabb fog dönteni ez ügyben, mitsem képzeljük.

Épen azért jó lesz a városi tanácsnak ebben az ügyben gondosan szorgalommal eljárni és minden pillanatot felhasználni az ügy gyors megoldására, hogy a vállalkozó orvos mihamarabb hozzáfoghasson terve keresztülviteléhez. —i.

Tanitók működése.

Az uj iskolaévvel megkezdődött tanitóink üdvös munkája: a nevelés-tanitás. Két hónapi pihenés után, mint a gazda kikeletkor, munkához látnak, hogy neveljék a haza csemetéit. Beállitottak már az iskolába; belemerültek a munkába. Nemcsak az iskolában, hanem az iskolán kivül is dolgoznak az iskoláért. Gyűléseket tartanak, a melyeken többnyire nevelés-tanitástani kérdésekkel foglalkoznak. *A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanitó-egyesület* épen most csütörtökön tartotta Szombatheiyen a megye termében, Barabás György sárvári igazgato-tanitó elnöklete alatt évi közgyűlését. Az a tevekenység, mely az egyesületi életet a lefolyt évben is oly szépen jellemezte, ugy szintén az egyesületi tagoknak a gyűlesen való tömeges megjelenése elég bizonyitéka ez egyesület életrevalóságának. Mind a központ, mind a körök iparkodtak magasztos feladatuknak megfelelni. Megtette az egyesület a lépéseket a tanitói fizetések földmelése érdekében is, ugy, hogy most már csak a törvényhozásnak a föladata e tanitók jobb sorsát és ezek családjainak jövőjét biztositani. Az egyesület a testületi közszellemet, a kartársi szeretetet ébresztgeti és ápolja, tagjai ugylátszik átérzik, hogy egy pályán működnek és minden tekintetben sorsosok. Az elnöki évi jelentésből alább átveszszük a kőszegi polgári járásba eső kőszegi, lékai és rohonczi körökre vonatkozó részt:

A kőszegi kör őszi gyűlését Kőszegen október 29-én tartotta. A tagok egynek kivételével mind megjelentek. A gyűlést szent mise előzte meg, mely alatt Major János prépost-esperes ur és a kőszegi kollegák egy chorál-miseéneket mutattak be szép szabatossággal. Érdekes és tanulságos volt Wittinger Antal kőszegi tagtárs értekezése a földrajz és történet oktatásáról. Ugyan ő ezzel kapcsolatban két általa szerkesztett, a methodika törvényeihez alkalmazott olvasmányt mutatott be a körnek. Utána Borossay Béla puszta csói kartárs felolvasása: „A heti óratervről" következett. Végül két uj tagot vettek fel s megválasztották a kör tisztviselőit. Tavaszi gyűlését a kőszegi kör Acsádon tartotta május hó 19-én, melyen ismét csak egy tagtárs maradt távol igazolatlanul és a kinek elmaradását nem vették tudomásul; csekély érdeklődése fölött rosszalásukat is kifejeztek. Ezután Kiss Károly acsádi tagtárs ismertette gyakorlatilag a hőmérőt. Polhammer Mihály svábfalui tanitó csinos elméleti értekezését olvasta fel. Szomor Lajos kőszegi tanitó a schedarendszert fejtegette, a jegyzőkönyv azonban nem tesz arról emlitést, valjon a kőszegiek mellette vagy ellene foglaltak-e állást. Borossay Béla puszta-csói tagtárs részletes óratervet mutatott be

A lékai kör október 24-én Lékán népes gyűlést tartott. Kirchknopf János körelnök nagyságos Bertalanffy Gyula esperest üdvözlé, ki bokros erdemeiért a préposti czimmel tüntettetett ki. Egy rendes tagnak felvétele után Holczer János az I-ső osztály tanulóival magyar nyelven a beszéd- és értelem gyakorlatokból, Kirchknopf János pedig az irva-olvasásból tartott gyakorlati előadást. Holczer János és Jesztl János, „az oktatás elveiről", Kern Kazimir az ütenyirásról, Funovics József „a ház- és iskoláról" értekezett. Mindezek elismerest érdemeltek. Végül a régi tisztviselőket ujra megválasztották. — Tavaszi gyűlést a lékai kör junius 6-án Röthön tartotta. Dicséretet érdemelnek a lékai körbeli tagtársak, mert többnyire mind megjelennek a gyűléseken a pártoló tagokkal együtt. A körelnök királyunk Ő felségének 25 éves jubileuma alkalmából hazafias megnyitó beszédet mondott. Két rendes tagnak felvétele után Kirchknopf János a kikérdezető rendszerről értekezik. A kör kimondta, hogy a hol egy tanitónak sok tanitványa van, a seda-rendszer ott célszerű. Még Leitner János ismertette gyakorlatilag a hőmérőt.

A rohonczi kör őszi gyülését október 22-én Német-Szt. Mihályon tartotta. Megjelentek a pártoló és rendes tagok teljes számmal. E szorgalmas kerületet el lehetne nevezni magyarasodó és magyarosító körnek. Krolik Nándor gyakorlatilag tanitotta az 5—6. osztályu tanulókat a természettanból, Kuntár József felső-csatári tanitó pedig „ferde viszonyainkról" értekezett. Egy rendes tagnak felvétele után a régi tisztviselők ujból megválasztattak. Tavazi gyülése a körnek Csajtán jun. 9-én volt megtartva. Jándl körelnök szép szavakban emlékezett meg bold. Kausz Iván csémi plébánosról, ki az egyesületnek egyik legbuzgóbb tagja volt. Illés Ferencz kanonok és esperes pedig a nyugalomba vonuló Dreiszker József csajtai veteran tanitó érdemeit méltatta, a ki 50 évig szolgálta a népnevelés ügyét. A központ által kitüzött tételek kidolgoztattak; a sedarendszerre vonatkozólag határozattan kimondták, hogy annak használata csak az egy tanitóval biró és népes iskolában indokolt, természetesen szigoru ellenőrzés mellett. Jól sikerült „a hőmérőnek gyakorlati megismertetése" is. Kósz Ferencz nardai tanitónak értekezése „a nevelésről" általános figyelmet ébresztett. Illés Ferencz kanonok annak és Szentgyörgyi Gyula sárosszéki tanitónak a Cecilia-féle éneket illető inditványát tárgyalván, a kör Lindenmajer Ferencz sémfalvi plébános azon inditványát fogadta el, hogy Káger János állami tanitónak az egyesület rendes tagjává leendő fölvétel lehetővé tétessék. Felolvastatott Illés Ferencz kanonok-esperes javaslata, mely lényegében a következő: „Határozza el a kör, hogy czélszerűnek tartaná az egyesület és az egyházi főhatóság jóváhagyásának kikérése mellett *iskolalátogatók* megválasztását és azok működését behozni, olykepen, hogy egy egyházi és egy tanitó bizatnék meg évnegyedenkint a megjelölendő iskolák látogatásával, az évi vizsgálatokon okvetlenül jelen lenni tartozván, és erről az esperes-tanfelügyelőnek évenkint jelentés volna teendő. E javaslatot a kör indokolásával együtt a központhoz terjeztette fel a kör.

HIREK.

— **Albrecht főherczeg** magas látogatását helyezték kilátásba a katonai körök. Ő felsége ugyanis a napokban terepszemlet tart vid künkön, mivégből hat személyből álló kisérettel e hó 21-én Kőszegre érkezik, s innen 22-én Lékán és Kirchschlagon át ismét visszatér Becsbe.

— **Városi közgyülés**. Hamarjában nem volt megint olyan érdekes városi közgyülésünk, mint a czütörtöki. Már a rendkivüli idő, a melyben tartatott, mutatá, hogy fontos, elodázhatlan ügynek kell előfordulnia. Valóban volt is egy érdekes ügy: a hidegviz-gyógyintézet ügye; ez tette szükségessé egy közgyülésnek a megtartását. Referádunk e gyülésről a következő: Elnöklő polgármester a gyülés megnyittása után Kroller Miksa városi képviselőnek lemondó levelét mutatja be, mely tudomásul vétetett. — A választás alá nem eső képviselő-testületi tagok névjegyzékének kigazitása tárgyában érkezett alispáni leiratra a közgyülés városi pénztáros elnöklete alatt Pötzelberger Károly és Beke Lejos urakat küldte ki, kik a kigazitott névsort a jövő közgyülésre tartoznak benyujtani. — Polgármesternek ezután következett jelentéséből megértette a közgyülés, hogy a gubacsoladásból 705 frt folyt be a városi házi pénztárba, vagyis eddig csak 403 frt, de a hiányzó összeg szeptember 20-ig szintén be lesz fizetve; megtudta továbbá a közgyülés, hogy a mult hóban teljesitett határjárás 109 frt és 44 krba került és a felső erdőben egy esetet kivéve, mindent rendben talált. — A gazdasági bizottság jelentést tesz a tábornokház szándekolt eladása tárgyában. E czélból fölvetette a tervrajzot, melyszerint a nevezett ház hátsó udvarrészéből 90 □ öl eladható volna Markovits Józsefnek, és pedig ölenkint 10 frtjával. A közgyülés ezt elvben elfogadja, s a terület eladását napi rendre tüzi ki. Most került a sor a hidegviz-gyógyintézetre. Dr. Dreiszker József kérelme folytán a képviselő-testület ama egyhangu határozatot hozta, hogy a sörház mellett álló épületeket, ideértve a jelenleg rétnek használt területet is, folyamodónak 1000 frt árban *hidegviz-gyógyintézet* felállitása czéljára elvben tulajdonába bocsátja, de mert folyamodó kérvényében a részletek iránt semmiféle közelebbi nyilatkozatot nem tett, ez okból megbizza a tanácsot, hogy a részletek megállapitása iránt dr. Dreiszker Józseffel tárgyaljon és a legközelebbi közgyülés elé, a melyre az ügy a törvény értelmében véghatározat hozatala végett kitüzetett, jelentést tegyen. — Gabriel József és társai kérelmének, hogy a város a *kalló*-nál levő vizdúzzasztót állitaná helyre, miután a törvény nem ir e tekintetben a városra kötelezettséget, a képviselő testület nem adhatott helyet.

— **Bucsuzó**. Kroller Miksa benczés igazgató abból az alkalomból, hogy az utóbbi városi közgyülésre mint választott városi képviselő a rendes meghivást vette, mostani állomása helyéről, Győrből, a következő levelet intézte polgármesterünkhöz:

Tekintetes Polgármester Ur!

Tisztelettel jelentem, hogy a f. é. szeptember 15-én tartandó közgyülésre való meghivást megkapiam. — A távolság, a mely elválasztja Kőszegtől Győrt, a hol jelenleg Rendfőnököm intézkedése folytán hivatásomnak élnem kell, a közgyüléstől való távolmaradásomat is mentheti; de nem ment fel attól a kötelességtől, hogy tisztelettel lemondjak attól a kötelességtől, hogy tisztelettel lemondjak arról a tisztségről, a városi képviselőség tisztségéről, a melynek kötelmeit teljesiteni nem tudom.

Midőn tehát polgártársaimnak, az irántam tanusitott megtisztelő bizalmukért, hálás szivvel köszönetet mondok, egyuttal kivánom, hogy Kőszeg szab. kir. város, fényes multjához hiven, gyarapodjék, erősödjék, virágozzék! Legyen erős vára a magyarságnak, mint volt egykor védő bástyája a nyugoti kulturának. Kedves otthonja legyen a tudománynak, a hazafias polgári erényeknek, a kies szép vidékén szórakozást és üdülést kereső emberiségnek. Térjen be állandó vendégül mindeu polgár lakásába a jólét, a megelégedés, a zavartalan boldogság!

Magamat tapasztalt egyenes lelkü barátságába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Győrött, 1892. szept. 14. *Kroller Miksa*,
a győri fögymn. igazgatója.

— **Kossuth ünnep**. Kossuth Lajos 90. évi születésnapját az egész ország, s igy városunk polgársága is meg fogja ülni. A haza körül szerzett elhervadhatlan érdemeit a nagy férfiu számüzetése napjaiban sem tudja feledni a magyar nemzet; hálás tud lenni mindazon nagy alakjai iránt, melyek nagyot alkottak vagy magukat a hazáért feláldozták. Itália kék ege felé tekint most a magyar, hol egyik legnagyobb fia agg napjai: elve 90 éves korát éte el. Oda küldi hó fohászait, oda legjobb kivánatait Kőszeg is, melynek polgárai holnap társas összejövetelt tartanak Kossuth tiszteletére. A polgármester által pénteken délután szétküldött eláirási ivre tegnap estig közel hetvenen jegyezték fel neveiket, mint a kik a bálházban rendezendő banketten részt fognak venni. A hamarjában alakult rendező-bizottság lázas tevékenységet fejt ki, hogy az ünnepély, mely ugyan szükebb körü és egyszerü lesz, az ünnepélyes alkalomhoz mégis méltó legyen. Résztvenni óhajtók polgármesterünknél még ma estig jelentkezhetnek.

— **Esküdtszéki tárgyalás** lesz e hó 22-én Szombathelyen. A Tuczentallor Lajos által Binder János ellen inditott sajtópert fogja tárgyalni az esküdtszék.

— **A marha-kiállitás**. Az e hó 14-én Kőszegen a marhavásár-téren tartott tenyész-marha-kiállitás nem igen volt látogatott. Kisgazdák elővezettek 25 tehenet, 15

---

képes. Egy fajtája a nitritnek, nem likacsos és nem törékeny. A tömeg sajátsága, hogy puha állapotban gyurható és vékony lemezzé feldolgozható. Schleicher e tömeget mosókádak készitésére használja s e célból terjedelmes telepeket rendezett be New-Yorkban. A megszilárdult tömeg sima, egészen sürü felülettel bir, melynek nagyobb az ellentálló képessége, ütés, melegség és légváltozással szemben, mint a porcellán-máz, s époly áthatlan.

Olvasztható fa. Bizonard E. francia vegyész s elektrotechnikusnak hosszas és nehéz kisérletezés után sikerült egy erőműtani eljárást felfedezni, mely szerint a fát épügy lehet olvasztani és öntani, mint a fémeket, melyek bizonyos hőfok behatása alatt folyóssá lesznek. A próbaeredmények szerint az uj terméket sem a hő, sem a hideg és nedvesség meg nem változtatja és a közvetlen tűzzel szemben is rendkivüli ellent állást tanusit. A szint is nagy könnyűséggel fölveszi, és a lúg és terpentin behatása iránt változatlan marad. E találmány nagyfontossága elvitázhatlan s valószinűleg meglehetős forrongást fog az iparban előidézni. Párisban főleg a nyomtató betűk előállitására gondolnak és ezen irányban folytatják a kisérletezést. Megjegyezendő még, hogy jelentéktelen dolog, hogy minő fanemet használunk, mint hogy a vegyileg olvasztott fatermék alkatára nézve, nem mutatja az egyes fanemek különbségeit a természetes állapotban.

Baross emléke. A volt magyar kereskedelmi minister: Baross Gábor a szabadalmazási ügyterén is oly emléket hagyott hátra, mely több nagy kihatásu művei mellett, mint ezen ügy lelkes uttörőjének, hosszu időkre megörökiti nevét. Elrendelte ugyanis, hogy a magyar korona összes tartományainak területén szabadalmat nyert találmányok teljes katalogusa összeállitassék és ezen nagy és terhes munka kivitelére a kereskedelmi ministeriumban szervezte az ezen munkálatokat végző apparatust. A hivatalos szabadalmi katalogus, mely körülbelül 60 ivnyi tartalommal bir, e hó folyamán fog megjelenni. Baross Gábor a szabadalmi katalogus kiadásával a Bergl Sándor mérnök s az „Első Budapesti Szabadalmi Iroda" tulajdonosa szerkesztésében megjelenő *„Magyar Szabadalmi Közlöny"* biztu, meg mely e terjedelmes katalogust ingyen küldi meg a lap összes előfizetőinek mig a katalogus egyes példányai kizárólagosan a „Magyar Szabadalmi Közlöny" kiadóhiv. (VI. Andrássy ut 30. sz.) laphatók.

Tüzelő anyag és kátrány termékek nyerése a gőznek a nedvesitett szén-anyag és kátrányra való behatása álta. Bowing J-től Fulburghban, Angolország. A szén-morzsát, koksot, lignitet vagy hasonló anyagokat nedves állapotban egy alkalmas, gőzmentes és a nagyobb gőznyomásnak ellentálló tartóba tesszük. A szeniu ladek felületére megfelelő mennyiségű kátrány öntendő. Erre az edény elzáratik. Annak fedelén alkalmazott csövön át gőzt engedünk beáramlani, mely a felső szénrétegből, a szénhulladék egész tömegén átható és egy tartály alsó részén levő és szellőztetővel vagy csappal ellátott nyiláson keresztül menet ki. Ezen gőz működésének hatása abban van, hogy a kátrány a gőz által felhevül, a kátránytermékek a szénbe üzetnek, és az utóbbi kátránnyal lesz bevonva, vagy összekeverve és egyidejüleg a viznek nagyrésze a gőzzel együtt a talapnyiláson át eltávolodik. Ezzel együtt azon fő dicsőemű részek elvesztetnek, melyeket a szén tartalmaz.

Rozsda elleni védőszer. Hauswell bécsi vegyész legközelebb oly eljárást talált fel, mely hathatós védőszernek bizonyult a rozsda ellen. A megóvandó tárgyak e czélból elektrolytikus uton ólomsuperoxiddal bevonatnak. Egy ily védő-burkolat előállitása, illetőleg képzése mintegy 20 percnyi időközben megy végbe. Az ólomsuperoxid tulajdonságai következtében a védőlepel semmiféle átváltozást nem szenved a légkör levegője által. Egy másik előnye abban van, hogy a védőlepel alkalmazására, („Braunen") hideg uton történik, ugy hogy sem a kemenységi tok, sem egyéb alkora, főként az acélnemüeknek változásnak alávetve nincsenek. Ezen uj eljárás minden czikk számára alkalmas, melyek elektrolytikus fürdőben kezelhetők; és pedig nevezetesen tűzifegyverek (puska- és pisztoly-csövek) részeinél és kisebb gépreszeknel, de főként házi- és gazdasági-eszközöknel és más hasonló kézi szerszámoknál.

üszőt, és 8 bikát. Csoportos kiállitás kettő volt: egyik 10 darabból (Szájbely Gyuláé), a másik 2 bikából álló. Mikor kihirdették, hogy az I. és II. dijat nyert állatokat 2 éven belül eladni nem szabad, s erre nézve a gazdáknak kötelezettséget kell vállalniok, a biráló-bizottság tagjai, névszerint Gothard Sándor, Weörösa István, Röszler Károly, Chernel Antal, Horváth Lajos, Czike Ferencz, Sissovits Lajos, Divald Géza Czeke József és Tipka Ferencz munkához láttak és nem sokára arra az eredményre jutottak, hogy abszolut becsértékü tenyészállat nincs a kiállitáson. Az osztályozás után kimondta a bizottság, hogy az I. dijat nem adja ki, hanem a helyett 2 pótdijat tüz ki. A II. dijat első gyanánt (100 frank) Dvornikovits István Rohonczról, a III. dijat második gyanánt (40 frank) Keglovits Ferencz Kőszegről, a IV. dijat harmadik gyanánt (20 frank) Draskovits Imre Kőszegről kapta. A pótdijakat — (20—20 frankot) Magyar Józsefné Nagy-Csömötéről és Ostör László Kis-Csömötéről. Üszöknél az I. dijat (100 frank) Horváth József kapta Bozsokról, a II-ikat (ezüst érem) a kőszegi szt. Domonkos-rendü apácza-zárda, a III-ikat (30 frank) Grastyán József Bozsokról, a IV-iket (20 frank) Starrer Imre Rohonczról és az V-iket (10 frank) Palkó György Heréuyből. A községi bikák díja szintén nem volt kiadható, mert csak egy lett elővezetve Velem községé, s ez sem volt eléggé gondozva. A csoportos kiállitás, Szájbely Gyula országgyűlési képviselőnknek 10 drb. pompás marhája, diszoklevéllel lett kitüntetve.

— **Alkalmazást nyert.** Mártony László volt helybeli ág. ev. tanitó a muraszombati ág. ev. hitközség uj iskolájánál nyert alkalmazást. Mártony László, mikor Kőszegen lemondott volt több éven át viselt tanitói állásáról. Szombathelyen hivataloskodott, honnan e hó 14-én költözött át Muraszombatra. Az ottani ev. hitközség vele egy képzett jó tanitót és ügyes zenészt nyert.

— **Táncz- és illem-iskola.** Rosenkranz Márton győri táncz- és illem-tanár, f. hó 20-án nyitja meg tánczisko-láját Kőszegen, a bálház kis-termében. Kedvező ezen alkalom azon t. szülőknek, kik gyermekeit a legujabb nemzeti magán és társas tánczokban alaposan ki akarják képeztetni. A fentnevezett táncz- és illem-tanárt a helybeli Szt. Domonkos-rend levélileg kérte fel, hogy a zárda-növendékek tanitását vállalja magára kik közel harminczan vannak. Felhasználva egyuttal az alkalmat: városunk közönségének is módot nyujt a táncz- és illem-szabályok korrekt elsajátitására, amennyiben biztositja ezt Rosenkranz Márton ur e téren va'ó szakképzettsége és gyakorlata, ki Győr városának és a győri szinháznak évek óta jó hirnevnek örvendő táncz-tanárja. Mindezek folytán nagyon ajánljuk őt a nagy közönség szives figyelmébe. A beiratások a bálház kis-termében eszközöltetnek, naponta délelőtt 10—12-ig, délután 3—5 óráig.

— **Házeladás.** A mult héten eladásra kerültek a Káger-féle házak. Az egyiket Olszevszky Gusztáv borkereskedő vette meg 3500, a másikat a kőszegi uj takarékpénztár, mint hitelező, 1055 frton.

— **Ronda utcza.** A járó-kelőnek többször feltüntetett már, hogy a város alsó kapuján kivezető kis utczában nem a legnagyobb tisztaság uralkodik. Az éjeli látogatók piszkitják be, kik alig gondolják meg, hogy a baczillikusok ilyen módon támadhatnak és terjeszkednek. Hát gondolja meg a dolgot legalább a rendőrség.

— **Biczikliista ünnepély.** A „Savária" bicykli-klub mult szombaton igen szép ünnepélyt rendezett, melyben a kőszegi bycikli-club egy küldöttsége is részt vett. A szombathelyi egylet egyik igen rokonszenves tagjának, Földessy János takarékpénztári könyvelőnek, a klub egyik igazgatójának 10 éves bycicliista-jubileumát ülték meg sporttársai. Tiz éve annak, hogy Földessy János a bicyklizés nemes sportját üzi; ő volt az első vasmegyei bicyklista, tehát uttörője a ma már nagyban elterjedt sportnak. Ezen ünnepélyen résztveendő, Kőszegi József, Freyberger Miklós és Rusa Béla megbizás folytán Szombathelyre bicikliztek. N.-Genesen 9 szombathelyi társuk várta a kőszegi küldöttséget ez igen szivelyes kölcsönös üdvözles utan behajtottak Szombathelyre. Este 8 és félórakor a „Savária" klub tagjai a tornacsarnokban gyülekeztek és a kőszegi biciklista-küldöttséggel együtt egő lámpákkal nagyszerű kivonulást tartottak végig a város főbb utczáin, mig végre a menet Földessy lakásához ért. Itt a jubiláló is hozzájuk csatlakozván, együtt vonultak a „Hungária"-ba, melynek fényes termében tartották a bankettet, résztvéve a bycicliistákon kivül számos előkelőbb polgárember. A „Savária" klub egy remek kivitelü ezüst dohányszelenczét adott át az ünnepeltnek, ki a megemlékezésért meghatoltan mondott köszönetet. A bauketten közel 50-en vettek részt. Az első felköszöntőt Menyhei István elnök mondotta, ki igen sikerült beszédben emlékezett meg Földessy érdemeiről a bicikli sport terén de különben is mint kiváló tagjáról a szombathelyi társaságéletnek. Utána Kőszegi József a kőszegi klub nevében köszöntötte fel Földessyt, kinek egyuttal tudomására hozta, hogy a kőszegi bicykli-klub őt disztagjává választotta és átadta neki csinos tokban elhelyezve a kőszegi klub jelvényét, mely kitüntetést a sport-collegák leirhatatlan lelkesedéssel fogadták. A „Savária" klub vendégszeretete és vendégei iránt tanusitott figyelme agyaltalában oly példás és kitüntető volt, hogy a kőszegi küldöttség tagjai egészen elvannak ragadtatva. Igen szép felköszöntőket mondottak még dr. Korchmáros Kálmán, Lankovits városkapitány, Kővári szerkesztő. A kiválóan sikerült és szép ünnepély hajnalig tartott.

— **A lékai bucsu** a megszokott áhitatos módon folyt le mult vasárnapon. Sokan keresték fel még távol vidékről is, mert azon az egyházi ünnepségeken kivül vásárt is tartanak. Van ilyenkor mindenféle ruhakelme, szerszám, gazdasági eszköz stb., a mire a nép ilyenkor rá van szorulva és azért bőven vásárolgatja. A templomban az idén Bertalanffy prépost vegozte a főisteni tiszteletet számos tagu segédlet mellett, valamint ő volt az, ki délben a papságot és a lékai előkelőseget vendégszerető házában, a plébánián, fényesen megvendégelte. Mondanunk sem kell, hogy a lékai családoknak, mint máskor is, szintén kijutott a vendéglátásból.

— **Átköltözés.** Sissovits Lajos, az Eszterházy herczegi javak kerületi főfelügyelője a jövő hóban Lékáról átköltözik Sopronba. Egy izben arról volt szó, hogy a derék uriember Kőszegen vesz állandó lakást, de szándékát megváltoztatta és most Soproné lesz a szerencse, hogy őt falai közé fogadhassa. Igen előkelő, szerepet játszott társadalmi és egyéb téren, a miért távozása környékünkre nézve veszteség.

— **Egy gazda balesete.** Mult vasárnap délelőtt Varga Imre n.-k.-patyi lakós Bükkre utazott át könnyü kocsiján, s amint Bükk mellett egy hidhoz ért, az egyik ló a zörejtől megijedve, társát az árokba taszitotta s maga is oly szerencsétlenül ugrott félre, hogy az egyik hátsó lába a hid köze szorulva ketté törött. A megrémült gazda is a lovak köze került, de szerencsére az — ájuláson kivül nagyobb baja nem történt. A törött lábu lovat ott a helyszinén a bükki gyepmester szurta le.

— **Vasvármegyei Tanügy** szeptember havi első száma. — A lap elején szép szavakkal üdvözli szerkesztő a kartársakat. Buzditja őket és kivánja hogy fontos és magasztos feladataiknak teljesithetéséhez adja meg az Egek Ura az egészséget, csepegtessen lelkeikbe erőt és kitartást. Teljesedjenek óhajtásaik, vágyaik, minden nemes gondolatjaik e szorgalmi időszakban. A második czikk: Comenius és Pestalozzi mintanépiskola alapitói párhozamban. Felolvastatott a muraszombati járáskörnek f. évi május hó 14-én tartott gyűlésében. Irta: Eberl Róza. A hivatalos rovatban következik az Elnöki jelenttés. Irodalom és végül Vegyesek czimű rovat zárja be a lapot.

— **Meghaltak augusztus hóban.** Farkas Sándorné, bérkocsis neje, r. k., 75 év., aggkor. — Kranz Katalin, magánzónő, r. k., 40 év., gyomorrák. — Schermann Mátyás, molnár, r. k., 53 év., gégerák. — Loibersbeck Teréz, hajadon, ág. ev., 23 év., önmérgezés. — Háhn Dénes, magánzó, 70 év., r. k., szivszélhüdés. — Schranz József, tanuló, 10 év., r. k., szivburoklob. — Mika Pál, gépész gyermeke, 1 hetes, r. k., gyengeség. — Rosner Mariska, bognár gyermeke, 2 év., r. k., agyhártyalob. — Werle Berta, lakatos gyermeke, 4½ hónapos ág. ev., toroklob. — Kotzor Karolin, napszámos gyermeke, 4 hó., ág. ev., gyengeség. — Drescher Stefania, f.-adófelügyelő gyermeke, 3 hó., ág. ev., rángógörcs. — Fekete István, szabó gyermeke, 4 hó., r. k., bellob. — Preinreich Károly, honv. főhadnagy gyermeke, 7 napos gyengeség. — Schlögel Anna, kőműves neje, 39 év., r. k., agylob. — Novák Julcsa, puskaműve gyermeke, 4 hó., r. k., bellob. — Scheer Gusztáv, kőműves gyermeke, 14 hónapos, gyengesség. — Háberl Rudolf, cserepes gyermeke, 6 év., ág. ev., torokgyik. — Stiebecker Antal, földmives gyermeke 6 hó., belhurut. — Tángl Antal kőműves gyermeke, 1½ év., r. k., torokgyik.

Különfélék.

— **Meghivó.** Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület" szept. 25. és 26-án a turi és tordai hasadékokhoz, Tordára, a Berkeszpataka völgyében levő vizesésekhez, Toroczkóra és a Székelykőre Kolozsvártól kiindulólag két napos országos kirandulást rendez, az egyesület összes tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghivjuk. Kolozsvárt, 1892. szept. 8-án. Bethlen Bálint gróf, elnök. Radnóti Dezső, főtitkár. Tudnivalok. 1. A kirándulás összes költségeire mindeu egyesületi tag 7 frt 50 krt tartozik a jelentkezés alkalmával fizetni. Nem tagok 9 frt 50 krt fizetnek. Ez összegben a két napi fuvar, szállás, hangverseny, turista ebédek és reggelik ára van beszámitva. 2. Jelentkezéseket elfogad szept. 19-ig bezárólag Radnóti Dezső központi főtitkár (Belkirály-u. 22). jelentkezés alkalmával a résztvételi dij azonnal lefizetendő, melylyel szemben a jelentkező résztvételi jegyet kap.

— **Szabadságharczunknak** Budapesten a vigadóban levő kiállitási rendezősége a legjobb hazafiak figyelmébe ajánlja a kiállitástól megrendelhető, életnagy Kossuth képeket és szobrokat, mert ezek elárusából befolyó összegek dicső szabadságharczunk nagyszerű gyűjteményének fentartására lesznek forditva. Egy életnagy szobor 20—35 frt, egy életnagy kép 60, 150 és 220 frt rámától. A rendezőség tisztelettel kéri az illetőket, a kiknek 48—49-es ereklyékről képekről stb. tudomásuk van, hogy arról a fővárosi vigadóbeli 48-as kiállitást értesitsék. Mindazok pedig, kik ilyen tárgyaktól megválni szándékoznak, küldjék Budapestre ereklyéiket, mert a 48-as kiállitás rendezősége az ereklyéket vagy megveszi, vagy Kossuth — Petőfi stb. életnagy és szép képekért elcseréli.

— **Pestmegyei Hirlap.** E czimen fog megjelenni f. évi október hó 1-sőtől, hetenkint háromszor megnagyobbitott alakban a „Kecskemét és Vidéke" cz. társadalmi és közművelődési hetilap. A „Pestmegyei Hirlap" képviselni fogja egész Pestmegye társadalmi és közművelődési érdekeit. —

— **A felmerülő jelentékeny események** oly alakban való közlése, — hogy az nem csak az eseményről adjon száraz tudositást, hanem élvezetes olvasmányul is szolgáljon, — csak nagy ritkán található fel, a szépirodalmi lapjaikban. Határozott kivételt képez a „Képes Családi Lapok" a magyar művelt olvasóközönségnek a legkedveltebb lapja, a mely egyetlen felmerült jelentékeny eseményt sem hagy figyelmen kivül, s mindenikről a legélvezetesebb olvasmányokat nyujtja, ez állitásunk valódiságáról bár ki is azonnal meggyőződhetik, ha e lapnak bármely számát elolvassa, különösen a most megjelent 38-ik számot, mely foglalkozik Kossuth születésnapjával Török János halálával, Tamássy elhánytával, Tisza jubileumával s Dengi irodalmi munkásságával, mindannyinak sikerült arczképet is bemutatva. — A „Képes Családi Lapok"-at mint az ez idejüleg legelterjedtebb legkeresettebb szépirodalmi lapot mi is a legmelegebben ajánljuk főleg lapunk női olvasó közönségének figyelmébe.

— **60 éves jubileum.** Folyó évi szept. hó közepén ünnepli meg a n.-kanizsai könyvkiadó Wajdits czég, üzletének 60 éves fennállását. Ezen üzletet 1832-ik év szept. havában alapitotta a boldogult Wajdits János, ki e vidéken első üzletét csakhamar kölcsönkönyvtárral nagyobbitotta. 1858 aug. 1-én fia, Wajdits József vette át, ki a könyvkereskedést tetemesen megnagyobbitotta, jobb berendezésü 3 gyorssajtóval ellátott könyvnyomdával, könyvkiadóhivatallal és hirlappal látta el; ő a vidéken a népies kiadványok megalapitója. Ki ne ismerné az életrevaló műveket: „Rajta fiuk vigadjunk", „Rajta lányok mulassunk", „Rajta párok tánczoljunk". És ezenfelül vagy negyven más mű, hozzá az egész országban elterjedt élczes és jókedvü naptárakat és vége a hirlapirodalom ő benne látja nestorát. — Ezen üzletet 1891. márcz. 1-én vette át József fia, ki azt összes ágával jelenleg Ifj. „Wajdits József" czég alatt tovább folytatja. Kivánjuk és óhajtjuk hogy az elődei által alapitott, bővitett üzletet soká vihesse és emelhesse az irodalom és családjának jóvoltára. Legyen az ifju erő városunk és vidékünk culturális haladására közelismerésben részesülő, koronázza méltó siker kitartó buzgalmát és hazafias törekvését.

Szerkesztői üzenetek.

K. N. Budapest. Ha egy kevés szabad ideje lesz, gondoljon mi reánk is.

Nemó. A beküldött czikk közölhető lesz, mihelyt ismerjük szerzőjét, kinek neve részünkről amúgy is titok marad.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Kézi Lexikona.** A tudományok encziklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti dr. Acsády Ignácz. Budapest 1892. 24. füzet. Ára 30 kr. — A Kézi Lexikon most megjelent 24. füzete a mult füzetben kezdett hazai vonatkozásu czikkeket folytatja, befejezi az egész Magyarország czikket s a Mátyás szóig jut el. Első czikke a magyar művészetről szól s ez épúgy terjedelménél, mint magvas, gazdag tartalmánál fogva minden nagy encziklopédiának is diszére válnék. Következnek ezután: Magyar mythologia, Magyar naptár, Magyar nyelv (2½ hasáb), Magyarok csillaga, Magyar istenek, stb. majd Magyarország maga, mely következő alosztályokra oszlik: Magyarország alkotrészei, M. O. fekvése és határai, M. O. hegységei, M. O. vizei, M. O. éghajlata, M. O. növényzete, M. O. népessége, M. O. nemzetiségi viszonyai, M. O. felekezeti viszonyai, M. O. politikai felosztása, M. O. törvényhozása, M. O. közjogi viszonyai Ausztriával, M. O. szinei, zászlója és czimere, M. O. őstermelése, M. O. ipara, M. O. kereskedelme, M. O. hitele, M. O. közlekedése, M. O. pénzügye, M. O. államháztartása, M. O. mérték- és súlyrendszere, M. O. története. Az ezen egy fogalom alatt közölt adatok száma tán több ezerre rug és becsük annál nagyobb, mivel valamennyi a legujabb napok állapotait tükrözi vissza. A 24. füzet egyéb nevezetesebb czikkei: Magyar testőrség, Magyar vallás, Máj, Májbetegségek, Majláth család, Majmok, Mák, Maláta, Malom, Mangán, Mannlicher puska, Manó, Máramarosi havasok, Margitsziget, Marhakereskedés, Marhavész, Mária magyar királynék, Mária legendák, Mária Therézia, Markalf, Maros Maros-Vásárhely, Mátyás, magyar királyok stb. A füzetet ismét két jeles kivitelü térkép diszíti, u. m. az Osztrák-Magyar monarchia politikai térképe és Svéd- Norvégország és Dánia térképe. A mellékletek, mint mindig, fényes kivitelűek. Összesen 40 füzetre fog terjedni: egy füzet ára 30 kr. A legczélszerübb 20—20 füzetre 6 forintjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum könyvkiadóhivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

— **„Kossuth-emlék"** czimmel Clair Vilmos hirlapiró emlékkönyvet adott ki, mely 18 képpel illusztrálva, behatóan ismerteti Kossuth életét és szereplését a szabad-ságharczban. Az emlékkönyv tartalma a következő: 1. Kossuth Lajos élete (4 képpel). 2. Kossuth Lajos a szabadságharczban (4 képpel). 3 Kossuth otthona (2 képpel), 4. Kossuth családja (5 képpel). 5. Kossuth és az angol diplomácia (2 képpel). 6. Kossuth nótája. 7. Adomák Kossuth Lajos életéből. 8. Kossuth a nép ajakán. 9. Kossuth gyermekei a fogságban. 10. Kossuth kezeirása. Ezenkivül hazafias költemények lesznek a könyvben: Inczédi Lászlótól, Virág J. Bélától, Szabolcska Mihálytól, Rudnyánszky Gyulától. Kulcsár Ernőtől és Pósa Lajostól. A képek sorozata a következő: Kossuth Lajos legujabb arczképe. Kossuth irósztala előtt, Kossuth szülőháza, Kossuth anyja, Ihász Dániel ezredes, Kossuth arczképe 1848-ból, Kossuth fegyverre szólitja a népet, Kossuth kormányzóvá választatik, Kossuth diadalutja Pesten, Kossuth Lajos kézirásának fényképmásolata, Kossuth dolgozó szobája, Kossuth Lajos felesége, Ruttkayné-Kossuth Luiza, Kossuth Ferencz, Kossuth Lajos Tódor, Kossuth Vilma, a szabadságharcz katonai jelvényei és érdemkeresztjei, Kossuth fogadtatása Angliában, Kossuth bucsuzása az angoloktól. Az emlékkönyv igen diszes kiállitásban, gyönyörü czimképpel jelent meg, mely Heinzler J. budapesti könyvnyomdájában készült. Az emlékkönyv háromféle kiadásban kapható: 1 frtos, 50 kros és 30 kros népies kiadásban s mint Kossuth-ünnepi emlék, kiválóan ajánlható. Megrendelhető Clair Vilmos hirlapiró czimén, Budapest, Üllői-út 22. sz. alatt.

— **Kossuth Lajos** 90-ik születésnapjának alkalmából a „Magyar Nők Lapja" a nagy hazafinak legujabb arczképét hozza a 38-ik számában, a melynek tartalma másképen is igen változatos és érdekes. Petri Mór költeményein s azok irodalmi méltatásán kivül Zempléni Árpád-tól, „Dalokat" közöl Róland-tól és „Epigrammákat" Pajor István-tól. Ugyancsak e számban van Erdélyi Gyulá-tól „Egy kép meséje" czimü igen kedves beszélyke s Vajk-tól „A morzsa" czimü rajz., Tárczájában a „Szelidség és Szilárd-ágról" értekezik humorosan Tirteus. Végre Kováts Laurától „Kurucz szép asszonya" czimü elbeszélésnek s Vörös Juliannától az „Arany háló" czimü regénynek folytatása fejezi be a háztartási rovatokon kivül a lap közleményeit. A „Magyar Nők Lapját" mi is melegen ajánljuk olvasóink pártfogásába. Mutatvány számot mindenkinek szivesen küld a kiadóhivatal ki hozzá (Budapest, Kishid-utcza 9 sz.) eziránt levelező lapon fordul.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Az egészség

a tiszta vér!

Titkos betegségek, börszenny, kiütések, halványság, általános elgyengülés, gyengesség, szédülés. Módszerünk használása után alapos eredményről jótállunk.

Tudósitásokat postabélyeg hozzácsatolása esetén:

„Office Sanitas" Paris

30, Faubourg Montmartre.

Nyilt-tér.

Leszállitott áru selyemszövetek 25% — 33⅓% ig és 50% leengedése az eredeti árakból szétküldött darab és vegszámra vám- és portomentesen Henneberg G. gyári raktára Zürichben. Minták postafordulattal. Levelekre Svajczba 10 krajczáros bélyeg ragasztandó.

A LEGUJABB ES LEGOLCSÓBB

politikai és közgazdasági napilap

MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos:

Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő.

Előfizetési arak:

1 hóra 1 frt, ¼ évre 3 frt, ½ évre 6 frt. 1 évre 12 frt.

Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr.

A **„MAGYAR UJSÁG"** kiadóhivatala egész éves és **féléves** előfizetőinek azt az **állandó kedvezményt** nyujtja, hogy a **„Magyar Ujság"**

valamennyi sorsjegyeire,

melyek Magyarország és Ausztria **összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak** és a magyar leszámitoló és pénzváltóbanknál letétbe helyeztettek, játszanak és évenkint és csoportonkint 65, tehát **130 húzásban** részesülnek s csoportonkint 3 és ½ tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A **„Magyar Ujság"** rendesen 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kivül állandóan két vezérczikket, két tárca és ismeretterjesztő cikket és

két kitünő regényt közöl,

melyek közül a ¼ éves előfizetők 1 kötetet, a ½ éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kivánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG"

kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.

A

nyavalyatörés

visszaesés nélkül gyógyitható. Ezeren bizonyitják a tudomány ezen csodálatos eredményét.

Részletesebb tudósitásokat postabélyeg hozzácsatolása esetén küld:

„Office Sanitas" Paris

30, Faubourg Montmartre.

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi franczia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el felülmulhatlan **pálinka-erösitö kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet** és **boreczet** készitésére felülmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok

Pollák Károly Fülöp.

essenc-különlegességek gyára, PRÁGA-ban.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Alapittatott 1879.

WEISS HERMAN, Szombathely.

Ajánlom első eredeti **Howe, Singer** és más rendszerü **varrógép-, tüz- és betörésmentes szekrény-, tükör-, mosógép-, bicycle-, óra- és**

nagy arany- és ezüst-ékszer raktáromat.

Továbbá ajánlom a n. é. közönségnek gazdagon felszerelt **ezüst-,** és **aranyáru-,** ugy mint **ingó-óra raktáramat,** a legolcsóbb árak mellett.

Minden e szakmába vágó javitások a legolcsóbb árban és pontosan eszközöltetnek.

Weiss Hermán

órás, ékszerész, és varrógép-eladó, SZOMBATHELYEN.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hirek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak szerénységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állitása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányú cognac-

ját, mely franczia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyitése nélkül **tiszta borból készül** s melynek jóságát s tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállitáson **az aranyérmet diszoklevéllel** nyerte el s a többi kiállitásokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült

Központi iroda: **BUDAPEST, VI., külső váczi-ut 23. sz.**

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünöbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenócs,

legjobb és legegyszerübb beeresztö-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél, Köszegen.

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — ezelőtt Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női **divatczikkek. Confectio, fehérnemüek, vásznak, selyem- és kézmüárukban** a legfinomabb kivitelig — **Kelengyék, uri- és női toilettek, felöltök** stb. a legutolsó divat szerinti elkészitését, legjutányosabb árak mellett eszközlöm.

Nagybani áruosztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar **vitorlavászon, vizmentes ponyva** és **zsákgyárnak** nálam levő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdászok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyüjteménynyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Mindennemü

műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA" műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségü mütrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot,** kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemü egyéb mütrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyárunk központi irodája **Budapest V. Erzsébett 9. sz. II. e.** hová levelek és megrendelések intezendők. Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.